

CAPUT IV.
DE SACRAMENTIS.

Quid est Sacramentum?

Est invisibilis gratiæ signum visibile, ad nostram sanctificationem divinitus institutum. *Aug. l. 3. de Doct. Christ.*
Aliud est enim, quod in Sacramento videmus, aliud, quod in eo accipimus, signum videmus externum, occultam verò & spirituales gratiam, *Amb. l. 4. de Sacra.*
quæ res dicitur Sacramenti, accipimus.

Quot sunt Sacramenta?

Septem quæ à Christo Domino instituta, ab Apostolis tradita, & in Ecclesia Catholica semper conservata, ad nos usque pervenerunt. Sunt autem hæc Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, extrema Unctio, Ordo, Matrimonium. *Concil. Florent. Lateran. Constant. & Trid.*

Quare Sacramenta veneranda, & summo in pretio habenda sunt?

Primum quidem, quia à Deo & Christo Domino in lege nova instituta: Deinde, quia gratiam Dei nobis necessariam, eamque uberrimam non modo significant; verum etiam ceu vasa quedam sacra divini Spiritus continent, & ritè suscipientibus conferunt. *Concil. Florent.*
Ad hæc, quoniam adversus peccatum presentissima sunt remedia, seu Divina medicamenta nostri Samaritani. *Luc. 11.*
Postremo, quia bonis gratiam habentibus eam ipsam conservant, augent, & amplificant.

Cur Sacramentis Cæremoniæ solennes & Ecclesiasticæ adhibentur?

Multis profecto & gravibus de causis: Primum

PARVUS CATECH.

ut Sacramentorum administrationem spectantes admoneantur, nihil hic profanum, sed arcana quedam & divinis plena mysteriis geri, qua singularem reverentiam exigant. Deinde, ut ad Sacramenta ipsa accedentibus, cultum promoveant interiorem, quem Deus precipue postulat, & cujus veluti signa, testimonia & exercitia sint ceremonie. Præterea, ut Sacramenta ministrantes majori cum dignitate & fructu, munus suum obeant, dum veteris Ecclesie institutis, sanctorumque Patrum vestigiis fideliter inhaerent: constat etenim hujusmodi ceremonias plerasque jam inde à temporibus Apostolorum per continuam successione ad nos usque in Ecclesia perseverasse. His demum retinetur honesta religiosaque disciplina: his fovetur publica tranquillitas, que sæpè rituum exteriorum aut immutatione, aut innovatione graviter interturbatur.

Quid est Baptismus?

Joan. 3. Primum maximèque necessarium legis novæ
Ad Tit. 3. Sacramentum, quod semel in aqua confertur,
Rom. 6. quo spiritualiter renascimur, & peccatorum ple-
Gal. 3. nâ remissione accepta, in filios Dei adoptamur,
heredesque vite cœlestis adscribimur.

Quid est Confirmatio?

Act. 8. Est baptizatis collatum ab Episcopo Sacramen-
t. 19. tum, in quo per sanctum Chrisma & verba sa-
Concil. crosancta confertur gratia, & robur Spiritus ad-
Florent. ditur, tum adfirmiter credendum, tum ad nomen
Aur. domini, quando sic est opus, liberè confitendum.
Mel.

Quot sunt præcipua de Eucharistiæ doctrinâ
capita, scitu necessaria?

Quin-

CATHOLICORUM.

Quinque : Primum est ejus veritas : *Alterius* est, panis & vini in Christi corpus & sanguinem conversio : *Tertium*, adoratio debita : *Quartum* ejus oblatio : *Quintum* & *postremum*, ejusdem Sacramenti sumptio.

Quæ est veritas Sacramenti Eucharistiæ ?

Nimirum hæc : Christum verum Deum ac hominem verè ac integrè in hoc Sacramento contineri, & nobis adesse, ubi Sacerdos, ritè ordinatus, panem & vinum verbis illis arcanis, & à Christo traditis consecrârit.

Matt. 16.

Marc. 14.

Luc. 22.

Jonn. 2.

1. Cor. 10.

11.

Quæ fit conversio per verba illa, quibus hoc Sacramentum Sacerdos consecrat ?

Ea, ut per ipsa verba, operante Christo, panis & vinum in corpus & sanguinem Dominicum convertantur ac transubstantientur, atque ita panis & vinum esse desinant in Eucharistia.

Const.

Laceram.

Ephes.

Ephes.

Const.

Quæ Sacramento huic debetur adoratio ?

Eadem sanè, quæ Christo Domino, ac æterno Deo debetur : quippe quem illic presentem agnoscimus, ideòque religioso cum corporis, tum animi cultu, par est, hoc Sacramentum supplices veneramus,

Matt. 4.

Apoc. 14.

Hebr. 1.

Quare censeatur hoc Sacramentum oblatio ?

Quia est legis novæ sacrificium, & oblatio nuda, cruentis legis Judaicæ sacrificiis in-eruenta succedens, quæ pro vivis ac defunctis Christi fidelibus in Missa offeruntur, ac celebrantur.

Malaob.

1. Daniel.

12.

Pf. 109.

1. Cor. 10.

Unde fit, ut Eucharistia non solum a fidei populo sumatur, sed etiam pro peccatis, à Sacerdotibus ad Dominicæ passionis ac mortis continuam commemorationem quotidie immoletur, semperque oblata fuerit in Ecclesia Dei.

B 4

Quid

PARVUS CATECH.

Quid in Sacramenti hujus sumptione
servandum?

Concil.
Constant.
& Basl. Luc. 24.
Act. 1.
& 20.
Chryf. in
Matt.
Theod.
Beda. Joan. 20.

Quod, fides, & auctoritas sanctae matris Ecclesiae docet, videlicet: Christiano laico sat esse, sub unâ specie panis totum Christum accipere, & ex hac sumptione consequi, ut qui digne accesserit, ingentem Dei gratiam, ac aeternam quoque vitam obtineat, qui verus ac integer Sacramenti hujus fructus existit: eoque sit efficacior, quò saepius sacra & salutaris illa communio dignè iteratur.

Quid est pœnitentia?

Concil.
Florent.
& Trid.

Est secunda post naufragium tabula, & necessarium relapsis Sacramentum, in quo remissio peccatorum & à reis petitur, & à Sacerdotibus tribuitur.

Quot sunt partes & actiones Pœnitentiæ?

Pf. 50.
Jacob. 5.
Matt. 20.

Tres: Contritio, vel dolor animi peccata sua detestantis, & ad vitam meliorem aspirantis. Confessio: seu peccatorum suorum coram Sacerdote facta explicatio: & Satisfactio denique, seu vindicta, punitioq; criminum de se ipso sumpta, ad prestandos fructus dignos pœnitentiæ.

Quid est extrema Unctio?

Jacob. 5.
Concil.
Florent.

Est Sacramentum, quo ægroti per oleum sacrum, & verba Christi in manus morbi molestiis revelantur, ut feliciter ex hoc mundo demigrent, & corpora etiam, si ita expedit, sanitati restituantur.

Quid est Ordo?

Matt. 10.
1. Tim. 3.
ad Tit. 1.
Act. 13.

Est Sacramentum, quo Sacerdotibus aliisque ministris Ecclesiæ, potestas confertur, ad Ecclesiastica munia rite decentèque obeunda.

Quid

CATHOLICORUM.

Quid postremò est Matrimonium?

Sacramentum, quo vir & mulier legitimè Gen. 2.
contrahentes, individuam vitæ societatem in- Matt. 19
eunt, gratiaq; divinâ donantur, tum ut soboles ho- 1. Cor. 7.
neste & Christianè suscipiatur ac educetur: tum ut Ephes. 5.
fœda libidinis & incontinentiæ peccatum evitetur.

Estne inter Sacramenta discrimen?

Est sane: Baptismus enim, Confirmatio &
Ordo semel collata nunquam iterantur, sicuti
cætera Item Baptismus necessariò suscipitur ab
omnibus: Eucharistia à ratione utentibus, &
à relapsis pœnitentiâ. Arbitrarium est autem uti
reliquis, modò nullum contempnas, aut cum illud
sumendi tempus est, negligas.

CAPUT V

DE OFFICIIS JUSTITIÆ CHRISTIANÆ.

Quot sunt officia justitiæ Christianæ?

Hæc duo: declina à malo, sive peccato & fac Psal. 3.
bonum, sive officium justitiæ. 1. Cor.

Qui potest homo cavere peccatum, & bonum Isaia 1
facere, seu præstare justitiâ?

Non id per se quidem, sed Christi gratiâ ac Conc.
spiritu instructus Christianus potest, ac debet, Trid.
quantum hujus quidem vitæ status admittit, ju- sess. 1.
ste vivere, & legem implere.

Quotuplex est peccatum?

Duplex: Originale, & ætUALE.

Quid est originale?

Quod ab ortu nobis congenitum per Baptis- Ad
mum in Christo condonatur. Rom.

B 5

Quid 2. Cor.